

SILLAMÄE LINNAVALITSUS

Teie:

Meie: 06.03.2015 nr 6-2/4738

Lp Juri Tšalei

Juhatus liige

Jokunoil OÜ

Narva mnt 13

10151, Tallinn

jukonoil@gmail.com

Ettepanekud, vastuväited ja küsimused Sillamäe naftasaaduste rafineerimise tehase projekteerimistingimuste taotluse keskkonnamõju hindamine aruande kohta

„Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse“ § 16 lõikest 5 ja §st 21 lähtuvalt esitab Sillamäe Linnavalitsus ettepanekud, vastuväited ja küsimused Sillamäe naftasaaduste rafineerimise tehase projekteerimistingimuste taotluse keskkonnamõju hindamine aruande (edaspidi aruanne) kohta.

1. Üldine

1.1. Aruande punkti 2.2. järgi on toodud andmete täpsus +/- 20% lõplikust tehnoloogilisest projektist. Aruandest ei selgunud, kas lubatud kõikumine puudutab viidatud punktis toodud ehitiste loetelu või tegevuse kirjeldust üldiselt (tegevuse mahtu), st kas hindamise aluseks võeti maksimaalsed näitajad või tuleb arvestada, et aruandes toodud arvestustele võib tehnoloogilise projekti täpsustumisel lisanduda kuni 20%, mistõttu mõjud ja riskid võivad suureneda, võrreldes aruandes tooduga. Seetõttu palub Sillamäe Linnavalitsus viidatud punktis täpsustada, kas projektlahenduse täpsustumine mõjutab (võib suurendada) hinnatud mõjusid ja riske.

1.2. Aruande järgi (punktid 2.2. ja 5.1.2.4) kavandatakse tehase territooriumile rajada 52 m kõrgune korsten (tõrvik). Palume aruandesse lisada, et tulenevalt „Lennundusseaduse“ §st 35

on selle rajatise ehituseks vaja taotleda Sillamäe Linnavalitsuselt projekteerimistingimused, linnavalitsus peab projekteerimistingimused kooskõlastama Lennuametiga ning selle rajatise ehitamiseks ehitusloa saamiseks esitatav ehitusprojekt peab olema Lennuameti poolt heaks kiidetud.

1.3. Et tagada eeldused tehase tööprotsesside ohutuks juhtimiseks ja kontrollimiseks, peab kompleksloa saamise tingimuseks olema nõue tehase juhtimissüsteemi, sh keskkonnajuhtimise standardiseerimiseks ning igal aastal tõendatud keskkonnaaruande koostamiseks ja avalikustamiseks.

1.4. Kuivõrd aruandes pole käsitletud naftasaaduste vedu raudteel, kuid varasemalt on erinevatele terminalidele koostatud KMHd tuvastanud vajaduse riskide leevendamiseks välja ehitada planeeritav maanteeviadukt, palub Sillamäe Linnavalitsus täiendada aruande punkti 10.1. ja lisada sellesse nõue, et kuni planeeritava maanteeviadukti väljaehitamiseni on arendajal keelatud naftasaaduste vedu üle Tallinn-Narva maantee ilma täiendavate ohutusmeetmete rakendamiseta.

2. Mõju välisõhule

2.1. Aruande punkti 5.1.2.1 järgi on naftasaaduste minimaalne ümberlaadimise kiirus tankerist tehase mahutisse määratud veolepinguga (Charter Party) ja võib olla kuni 5000 tonn/tunnis. Sillamäe Linnavalitsus leiab, et laadimiskiirus võib mõjutada saasteainete eraldumist välisõhku. Seetõttu tuleks aruandesse lisada ka kohustus laadimiskiiruse vähendamiseks kuni minimaalseni ebasoodsate ilmastikuolude korral (edela-, lääne-, loode- ja põhjatuulte korral kui tuule kiirus on alla 2m/s) .

2.2. Aruande erinevates osades on võrreldud tegelikult ka alternatiive, kus kasutatakse erineva efektiivsusega gaaside kogumissüsteeme (95% ja 99% efektiivsusega). Aruandes on jõutud järeldusele, et vähemalt 95% efektiivsusega gaaside kogumissüsteemi kasutamine on LOÜ osas õhu kvaliteedi tagamiseks piisav. Aruande kohaselt ainult juhul, kui käiku rakendatakse nii STK Group OÜ kui Jukonoil OÜ kavandatavad naftasaaduste rafineerimistehased, on lõhnatundide lubatud arvu koosmõjus ületamise vältimiseks vajalik mõlemas tehases ehitada välja 99 % efektiivsusega gaaside kogumissüsteemid. Sillamäe Linnavalitsus on seisukohal, et tagada tuleb parim võimalik tehnoloogia ja Sillamäe sadama territooriumile võib tulevikus lisanduda erinevaid ettevõtteid, mistõttu tuleks aruande järeldustes fikseerida nõue kasutada leevendusmeetmena gaaside kogumissüsteemi kasutamist efektiivsusega vähemalt 99%.

2.3. Aruande punkti 5.10. kohaselt ületatakse kavandatavate arenduste koosmõjus olemasolevate saasteallikatega kõigis analüüsitud asukohtades NO₂ piirväärtust Sillamäe sadama territooriumil. Sillamäe linnas jäävad tasemed küll piirväärtusest madalamaks, kuid saastetasemed moodustavad ligikaudu 0,8SPV1. Aruandest ei selgu, kuidas tagatakse NO₂ piirväärtuse järgimine Sillamäe sadama territooriumil.

2.4. Aruande punktide 4.2.2, 5.10. ja 11.2. järgi on Sillamäe linnas ja Sillamäe linnast lõuna suunas paiknevas piirkonnas lõhnaainetele kehtestatud piirväärtus ületatud. Aruande järgi tuleb tehase rajamisel arvestada sellega, et välisõhu kvaliteet ei langeks koosmõjus olemasolevate ja kavandatavate ettevõtetega veelgi. Leevendusmeetmena on ette nähtud gaaside kogumissüsteem. Varasemad mõõtmised on näidanud lõhnaaine heitkoguste kõikumist produktides suurtes piirides, st olenevalt produkti kvaliteedist võib lõhnaainete eraldumine olla aruandes toodust erinev (lisaks veel modelleerimise võimalik erinevus reaalse olukorraga). Seetõttu tuleks aruande punkti 10.1. täiendada ja näha ette kohustusena pumpamiskiiruste vähendamine (vajadusel pumpamise peatamine, et vältida lõhnaaeringu kestuse pikenemist) ebasoodsate ilmastikuolude korral ning võimalusel muid meetmeid, mis tagavad lõhnaainetele kehtestatud piirväärtuste järgimise. Aruandes toodud lõhnatundide

esinemissageduse skeemidel erinevate alternatiivide korral on elu- ja suvilaraaladele eelistatuid alternatiiv nr 2, kuigi kokkuvõttes eelistati alternatiive 1 ja 3. Arvestades kavandatava tehase keskkonnamõjusid ning nende seas õhukvaliteedi ja lõhnaühingu olulisust, tuleks tehase projekteerimisel eelistada alternatiivi 1 alternatiivile 3. Selles osas tuleks täpsustada ka aruande järelduste osa.

3. Mõju pinnasele ja veekeskkonnale (ja soojusreostus)

3.1. Aruandes on jõutud järeldusele, et tehase rajamise ja käiku andmise üheks kindlaks eelduseks on uue mere- ja/või magevee haarde ning selle taristu rajamine (aruande punktid 5.2.2, 11.2.). Üldiselt lähtutakse aruandes sellest, et jahutuseks on vajalik merevesi 120 000 000 m³ aastas (välistatud on põhjavesi). Et KMH programmi arutelul oli jutuks eelkõige jõevee kasutamine jahutuseks ja veekasutuse maht on suur, siis tuleks aruandes erineva tõlgendamise vältimiseks täpsustada, et jahutuseks kasutatakse merevett (st selleks rajatakse merevee haare, ilmselt võiks uue magevee haarde kavandamise aruande tekstist üldse välja jätta).

3.2. Aruande kohaselt (punktid 5.2.2, 5.3., 11.2.) tekib tehase tootmisprotsessist 120 000 000 m³ aastas puhast jahutusveena kasutatud merevett 10°C võrra tõstetud temperatuuriga ja kasutatud jahutusvee edasine käitlemine lahendatakse ehitusprojekti koostamise käigus. KMH läbiviimise ajal ei ole vastava lahenduse väljatöötamisega alustatud. Kuigi aruande soovitusel kohaselt oleks otstarbekas tekkiv soojusenergia hulk ära kasutada, ei pruugi sellekohaseid kokkuleppeid erinevatel põhjustel saavutada ja jääb ka segaseks, kes sellise võimaluse realiseerimise eest vastutab (kuigi kõikidel osapooltel võib olla majanduslik huvi). Kui tekkivat soojusenergiat ära ei kasutata, on tegemist soojusreostusega ja eeldatavalt juhitakse reovesi Sillamäe SEJ vahendusel AS Sillamäe Veevärk puhastusseadmete kaudu merre. Selle tegevuse keskkonnamõju pole teada, teada pole ka, kas olemasolevad puhastusseadmed seda tegevust võimaldavad. Aruandes on jõutud järeldusele, et kompleksloa muutmise taotluse menetlemise käigus on otsustajal vaja hinnata selle tegevuse mõju keskkonnale. Sillamäe Linnavalitsus leiab, et selle tegevuse mõju on vaja hinnata juba ehitusloa andmisel (enne kompleksloa taotlemist). Seetõttu on aruannet vaja täiendada ja lisada arendajale kohustus esitada tekkiva soojusenergia kasutamata jätmise korral Sillamäe Linnavalitsusele ehitusloa taotlemisel KMH eksperdi poolt koostatud eelhinnang, milles on arvestatud AS Sillamäe Veevärk tehnilisi nõudeid ja mille alusel on võimalik otsustada KMH algatamise vajadus.

4. Jäätmete teke ja käitlemine

4.1. Aruande punkti 5.4. järgi tekib tehase tootmisprotsessist aastas kokku 3200 tonni jäätmeid. Eri jäätmete koguseid siinjuures pole täpsustatud, kuid on selgitatud, et peamiselt on tegemist õliste naftasetetega. Edasi on selgitatud, et pool tekkivast naftasetete hulgast on võimalik tootmisprotsessi tagasi suunata, kuid 1100 tonni aastas tuleb anda üle litsentseeritud jäätmekäitlejale. Et tegemist on suure koguse ohtlike jäätmetega, peaks jäätmekäitlejale üleantava koguse mahtu täpsustama (pool 3200 tonnist on 1600 tonni, selgusetuks jäävad ka ülejäänud jäätmeliikide tekkivad kogused).

4.2. Aruande (punktid 5.4. ja 10.1.) kohaselt on puhastusseadmetes tekkiv muda plaanis kohapeal kompostida ja kui seejuures suudetakse haisu teket ja selle levikut leevendusmeetmetega vältida, siis ei ole puhastusseadmete muda käitlemine olulise mõjuga ja vastab jäätmeseaduse nõuetele jäätmetekke vältimiseks. Sillamäe Linnavalitsusel ei ole informatsiooni, kas aruandes toodud leevendusmeetmetega suudetakse haisu teket ja selle levikut vältida. Seetõttu teeme ettepaneku täiendada aruande punkti 10.1. ja näha seal ette, et kompostimise keskkonnatingimused (sh õhuseire tingimused) määratakse ettevõtte kompleksloas.

5. Müra ja vibratsioon

Aruande punktis 5.10 on jõutud järeldusele, et kui tööstusliku müra foon Sillamäe linna elamualadel on häiriv või tõuseb veelgi, siis peavad Sillamäe Linnavalitus ja AS Sillamäe Sadam koostöös leidma võimalused vajalikesse kohadesse müratõkete rajamiseks. Lähtudes üldisest printsiibist „saastaja maksab“ ning sotsiaalministri 29.06.2005 määrusest nr 87 „Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava sisule esitatavad miinimumnõuded“, koostab strateegilise mürakaardi ja selle alusel tegevuskava müratekitaja. Kui müra tekitajaid on mitu, tuleks Sillamäe Linnavalitsuse hinnangul igapähe neist nimetatud tegevused ellu viia. Seepärast ei nõustu Sillamäe Linnavalitsus seisukohaga, et linn peab osalema müratõkete rajamises.

6. Alternatiivide võrdlemine

Aruande tabelis 36 on hinnatud alternatiive õhukvaliteedi alusel, kus 1. ja 3. alternatiiv on hinnatud võrdseks (sama ka punktis 5.1.2.6). Aruandes toodud lõhnatundide esinemissageduse asukoha skeemide ja ka LOÜ skeemide järgi on Sillamäe Linnavalitsuse hinnangul alternatiivi 3 (99% efektiivsusega VRU kasutamisel) 1. ja 2. alternatiiviga võrreldes ebasoodsam. Sillamäe Linnavalitsus leiab, et eeltoodud põhjusel tuleb alternatiivi 1 (kõigi vajalike leevendavate meetmetega) eelistada alternatiivile 3.

7. Keskkonnaseire

7.1. Seaduse järgi tuleb aruandes esitada põhjendatud ettepanek keskkonnaseire tingimuste seadmiseks. Sillamäel rajatud õhuseirejaama osas on aruandes märgitud, et tehas peaks osalema seirejaama töös ja koostama tegevuskava, mis lähtuvalt seirejaama mõõtetulemustest näeb ette operatiivsete leevendusmeetmete rakendamise välisõhu piirväärtuste ületamise ohu korral. Aruannet tuleks täiendada selliselt, et ettevõttel oleks kohustus osaleda seirejaama töös ning ka tulevikus Sillamäe linna territooriumil rajatavate õhuseirejaamade töös, kui need kavandatakse tehasest lähtuva õhusaaste seireks. Viidatud tegevuskava operatiivsete leevendusmeetmete rakendamiseks peaks olema kompleksloa saamise eeltingimuseks.

7.2. Aruande punkti 9 tuleks täiendada arendaja kohustusega töötada välja tehase kasutusperioodi detailne omaseire programm koos seire läbiviimiseks vajalike seadmete spetsifikatsiooniga, kuhu peab kuuluma ka riskipõhise lekete tuvastamise ja parandamise programm.

8. Mõju varale (ja riskid)

Aruande punktis 5.10. on ekslikult leitud, et Sillamäe Linnavalitsus peab enne ettevõttele tegevusloa väljastamist olema veendunud, et ettevõttel on sõlmitud piisava suurusega vastutuskindlustus või ettevõtte suudab vajadusel hüvitada kolmandatele isikutele tekitatud kahju omavahendite arvelt. Sillamäe Linnavalitsus tehasele tegevuslubasid ei väljasta. Tulenevalt „Kemikaaliseadusest“ teostab riiklikku järelevalvet vastutuskindlustuse nõude täitmise üle Tehnilise Järelevalve Amet.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnis Kalberg
linnapea

koopia: Lp Lembit Linnupõld
OÜ E-Konsult
Laki tn 12
10621, Tallinn
admin@ekonsult.ee